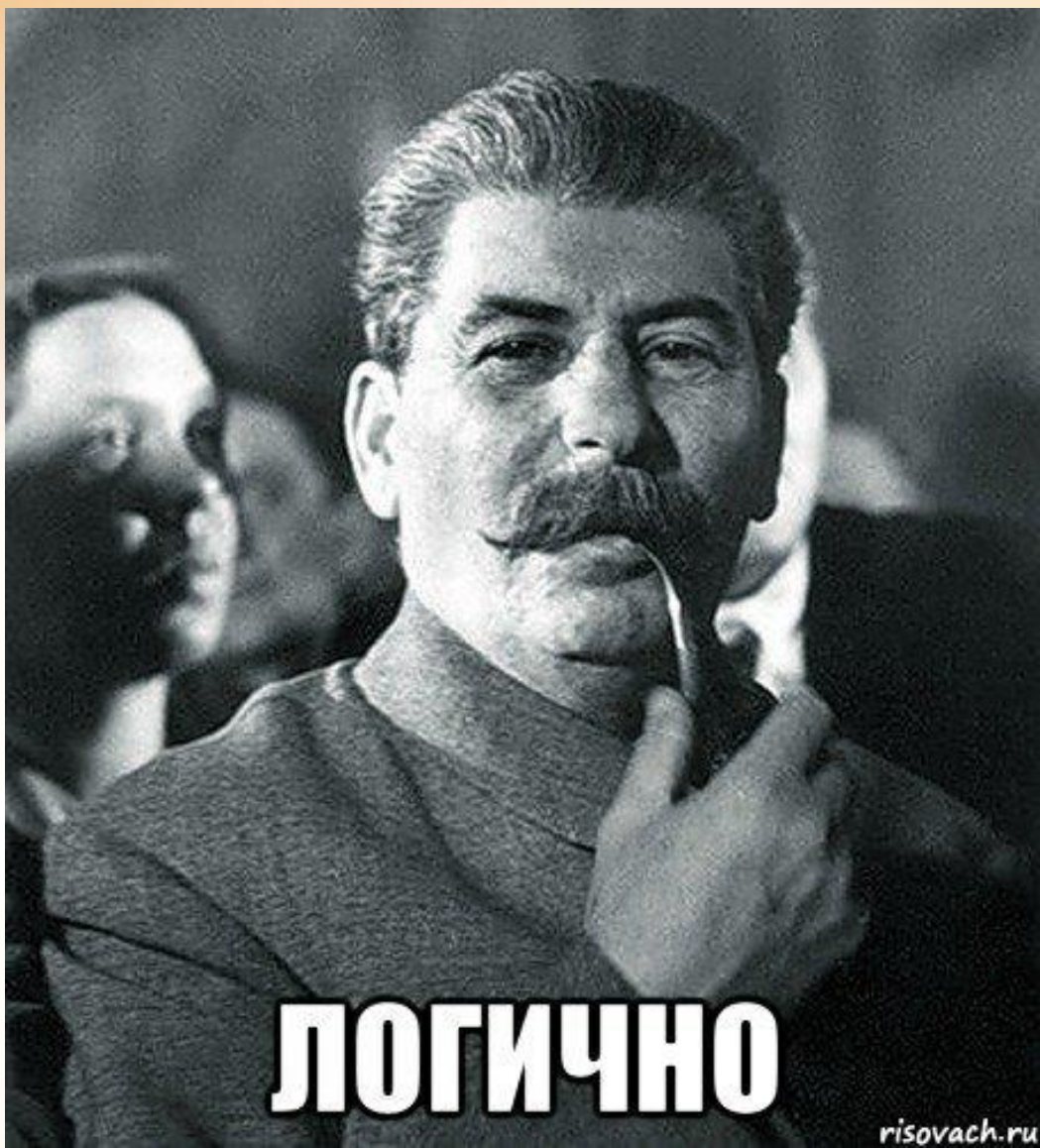

Nepopulārs viedoklis par veselības finansēšanas likuma burtu un garu

Pēteris Apinis,
Latvijas Ārstu biedrības prezidents

ЛОГИЧНО

risovach.ru

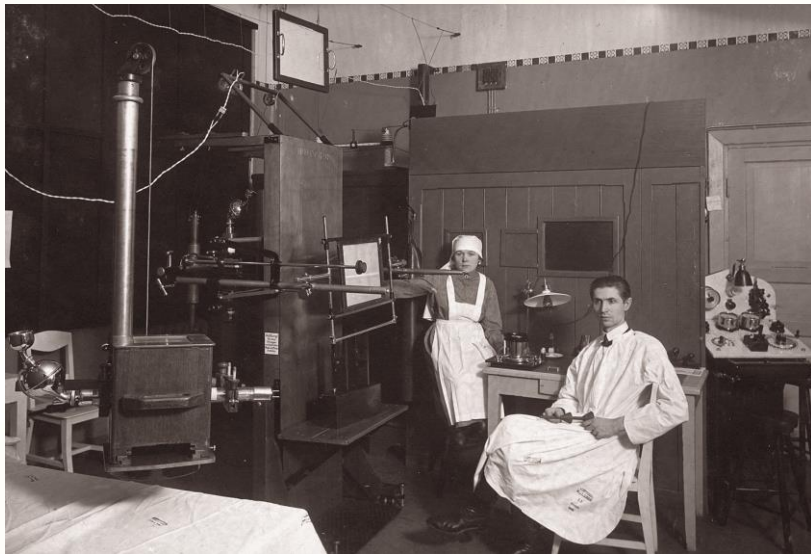
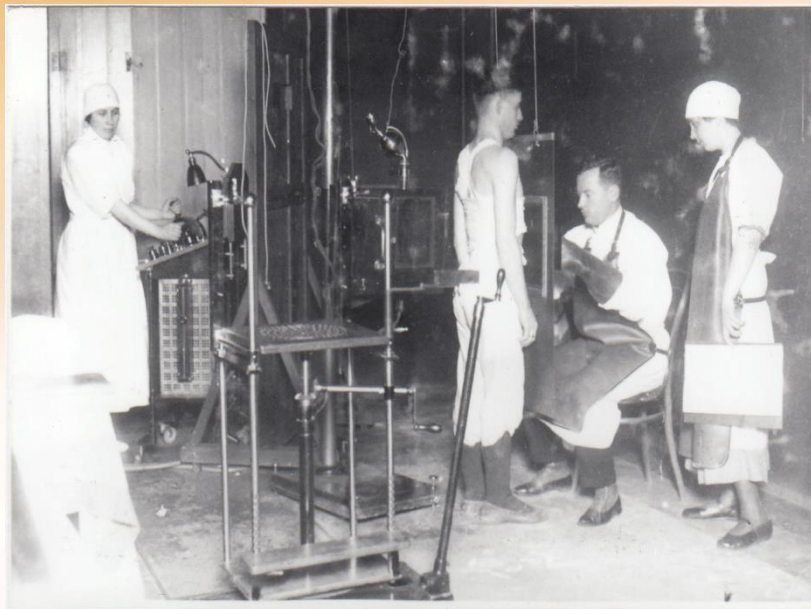

КАРКУ ЛАУКУ СЛИМНИСА
КАРКСКАЯ СЕЛЬСКАЯ БОЛЬНИЦА

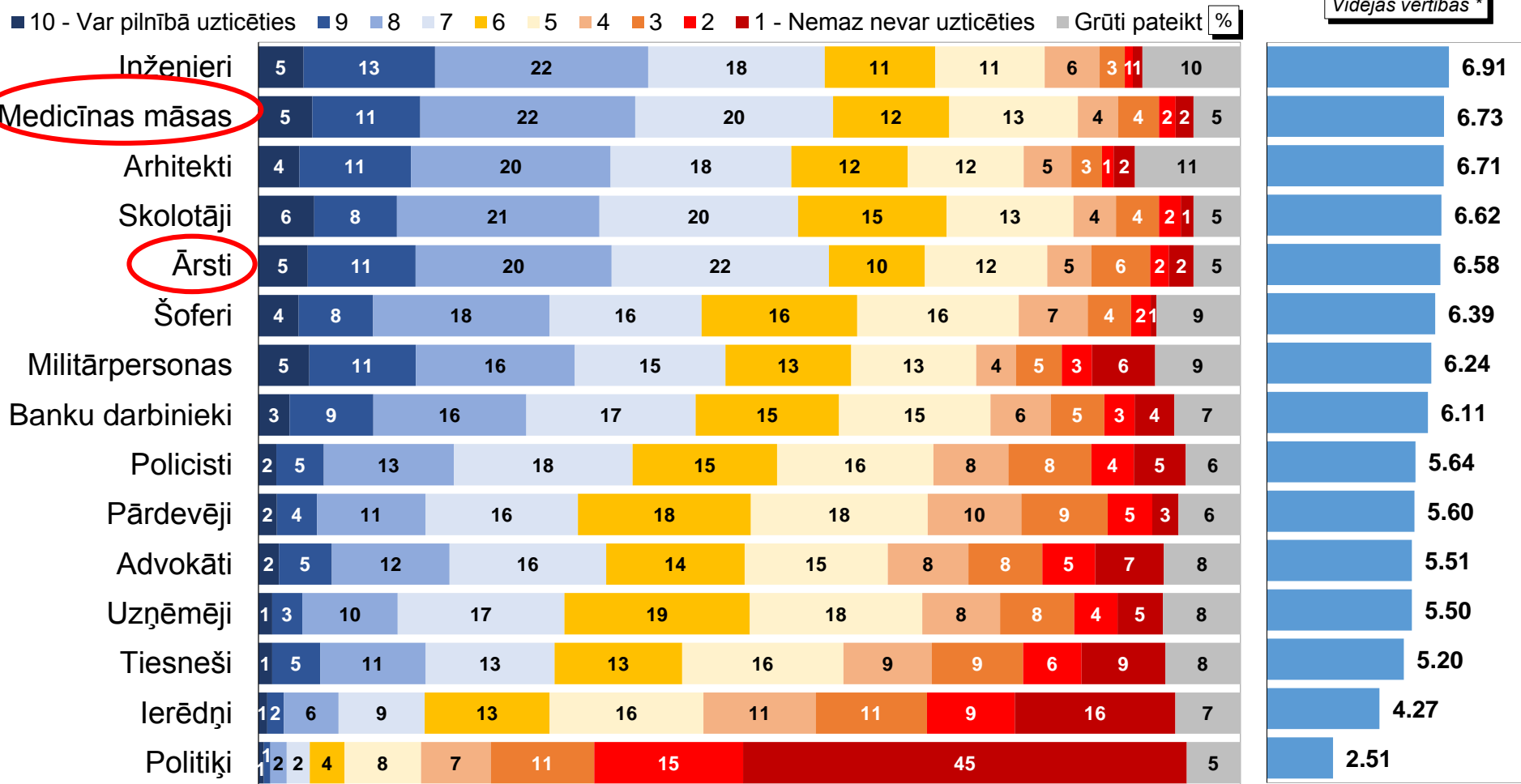

Ārsta profesija šodienas Latvijā

Latvijas ārstu un
Latvijas iedzīvotāju aptauja

Kam var uzticēties?

Kopumā ņemot, cik lielā mērā, Jūsaprāt, var uzticēties sekojošu profesiju pārstāvjiem?

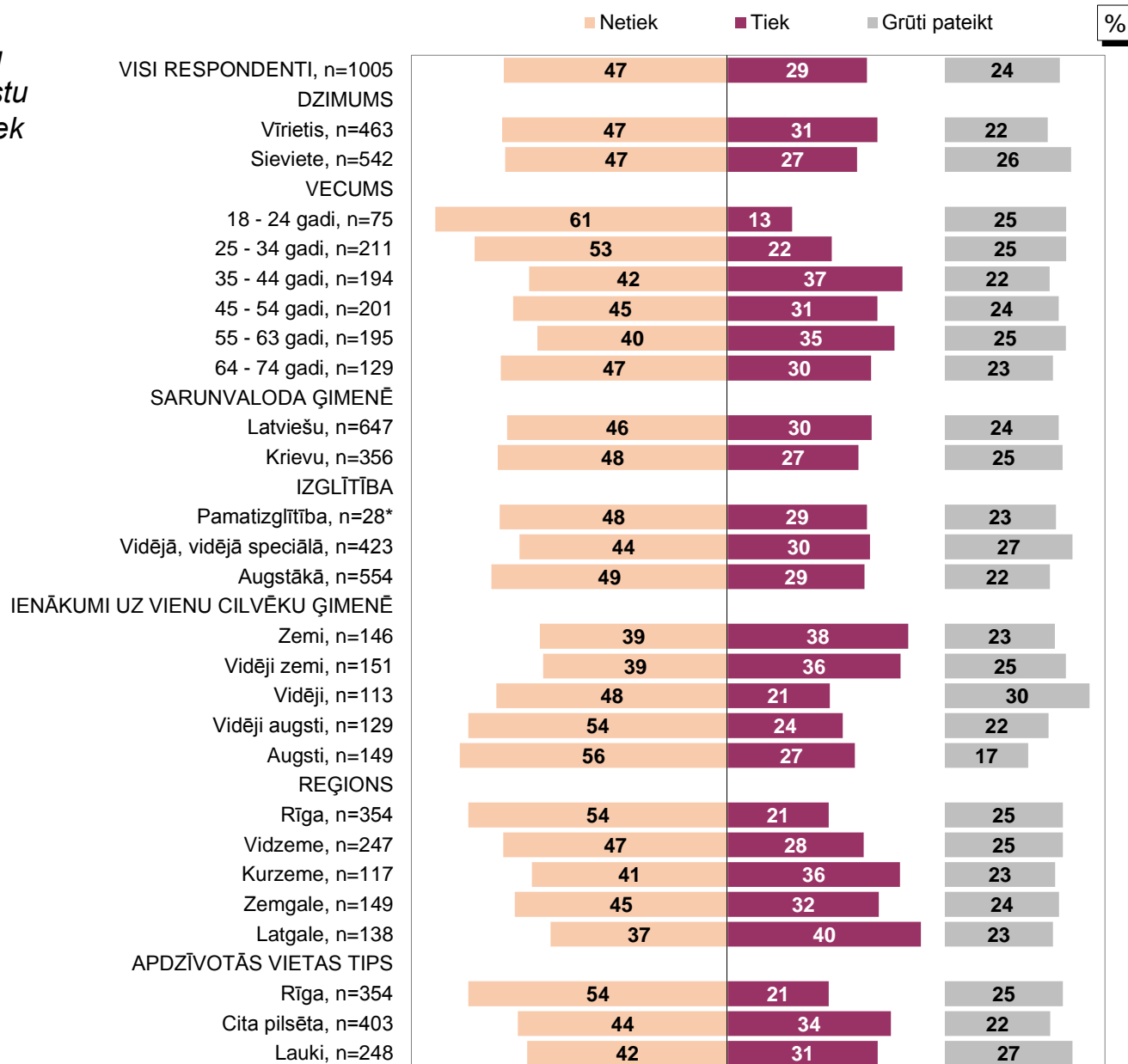
Bāze: visi respondenti, n=1005
Dati ranžēti pēc vidējām vērtībām

Bāze: respondenti, kuri ir snieguši konkrētu vērtējumu
*Vidējais vērtējums skalā no 1 (nemaz nevar uzticēties) līdz 10 (var pilnībā uzticēties)

Pienācīgs atalgojums ārstiem

iedzīvotāju viedoklis

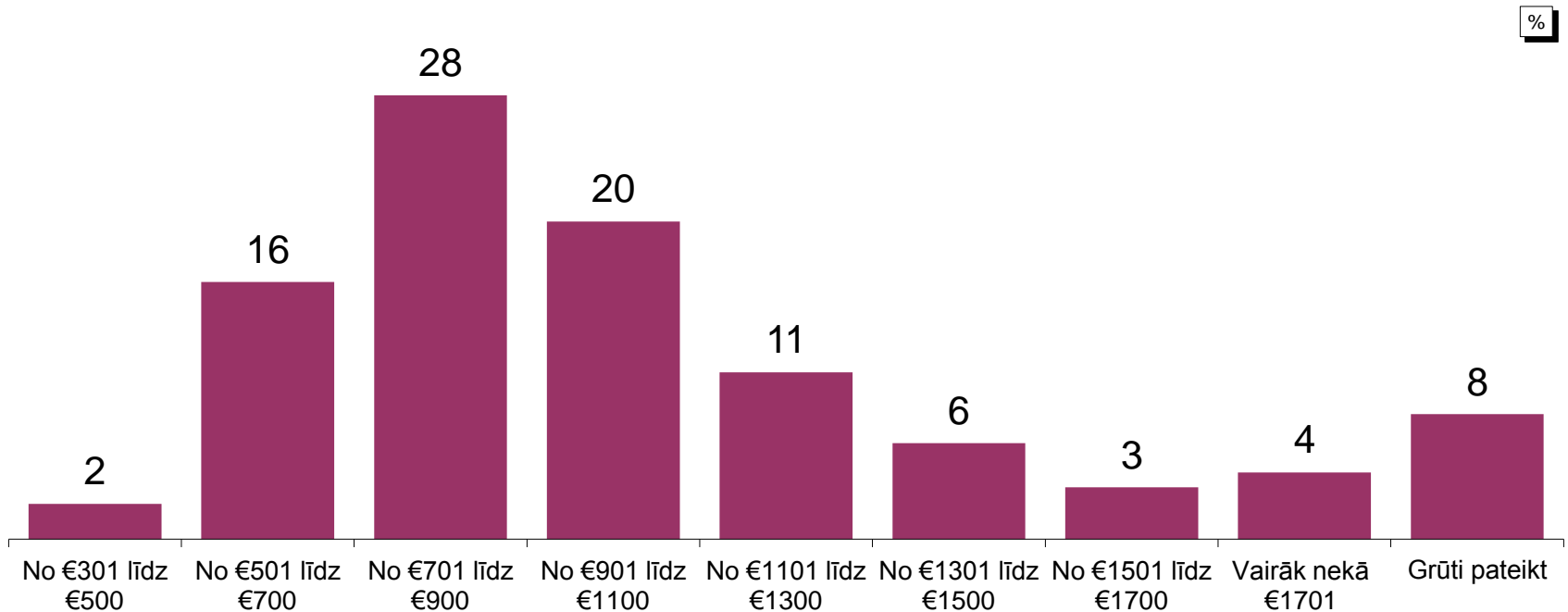
Nemot vērā visu, ko Jūs zināt par ārstiem un viņu algām, vai, Jūsuprāt, ārstu darbs patlaban Latvijā tiek pienācīgi finansiāli atalgots?

Bāze: visi respondenti (skat. "n=" grafikā)
 *Bāze ir pārāk maza, lai izdarītu secinājumus par šo grupu

Priekšstats par ārstu atalgojumu

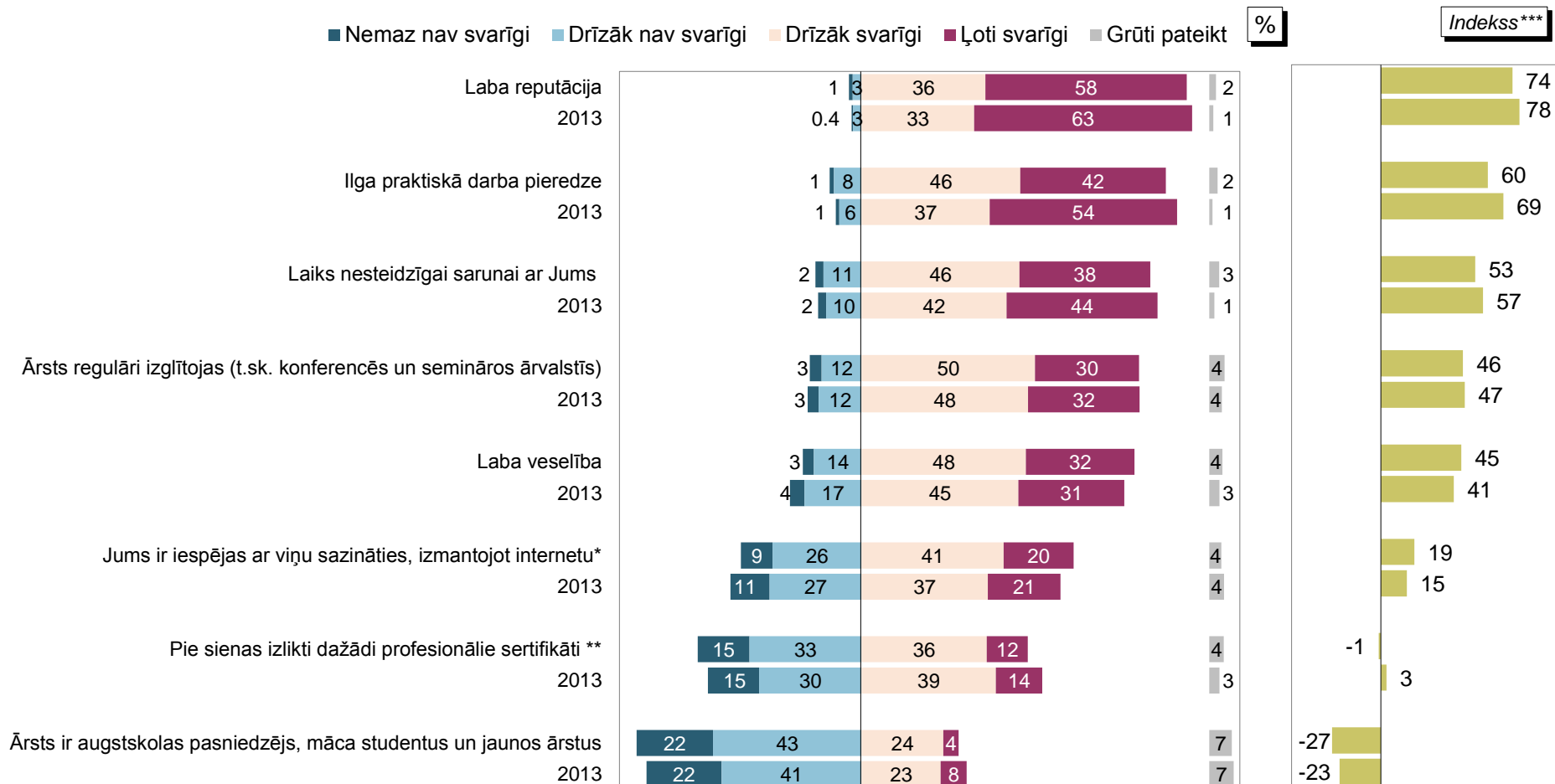
Lūdzu, atzīmējiet, cik, Jūsaprāt, patlaban Latvijā vidēji mēnesī „uz rokas” nopelna ārsts?

Saskaņā ar iedzīvotāju viedokli, vidējā Latvijas ārsta alga ir **~762 EUR mēnesī** „uz rokas” 2013. gadā iedzīvotāju vērtējumā tie bija **~801 EUR (563 LVL)**.

Prasības ārstam

Cik Jums tas ir svarīgi, lai ārstam, pie kura Jūs ārstējaties, būtu sekojošais...

Bāze: visi respondenti, 2013, n=1005, 2017, n=1005

Dati ranžēti pēc 2017. gada indeksa vērtības

*Jums ir iespējas ar viņu sazināties, izmantojot internetu (piemēram, e-pasts, Skype, u.tml.)

**Pie sienas izlikti dažādi profesionālie sertifikāti (t.sk. par kursu apmeklējumu u.tml.)

***Indekss aprēķināts, no pozitīvo vērtējumu īpatsvara atņemot negatīvo vērtējumu īpatsvaru, turklāt vērtējumu "Nemaz nav svarīgi" un "Ļoti svarīgi" īpatsvars reizināts ar 1, bet vērtējumu "Drīzāk nav svarīgi" un "Drīzāk svarīgi" - ar 0.5. Indeksa vērtības var būt robežās no -100 (gadījumā, ja visi respondenti snieguši negatīvu vērtējumu) līdz 100 (gadījumā, ja visi respondenti snieguši pozitīvu vērtējumu). Atbilde "grūti pateikt", aprēķinot indeksu, netiek ņemta vērā.

Ārstu aptauja 2017.

Pati ārstu aptauja tika veikta elektroniski no 2017. gada 16. augusta līdz 3. septembrim, tika izmantotas 8493 Latvijas Ārstu biedrības datubāzes e-pasta adreses (aptaujas metode: CAWI interneta aptauja). Par derīgām tika atzītas 4808 unikālas e- pasta adreses datubāzē. Sasniegtā izlase bija 2644 respondenti.

Lielā mērā Latvijas ārstu un Latvijas iedzīvotāju aptauja „Ārsta profesija šodienas Latvijā” tika veikta līdzvērtīgi 2013. gadā

Ārstu aptauja 2017.

Vidējais aptaujātais ārsts izrādījās kolēģe, kas vairāk nekā trīsdesmit gadus strādā medicīnā, ar pacientiem komunicē nedaudz vairāk kā 32 stundas nedēļā, strādā 2 darbavietās, kontaktējas ar 66.5 pacientiem nedēļā, 15 stundas nedēļā pavada, aizpildot birokrātiskus formulārus un dokumentus. Tā kā 2644 ārstu aptauja ir pietiekami nopietns ārstu viedokļa kvorums, šāds varētu izskatīties arī vidējais Latvijas ārsts.

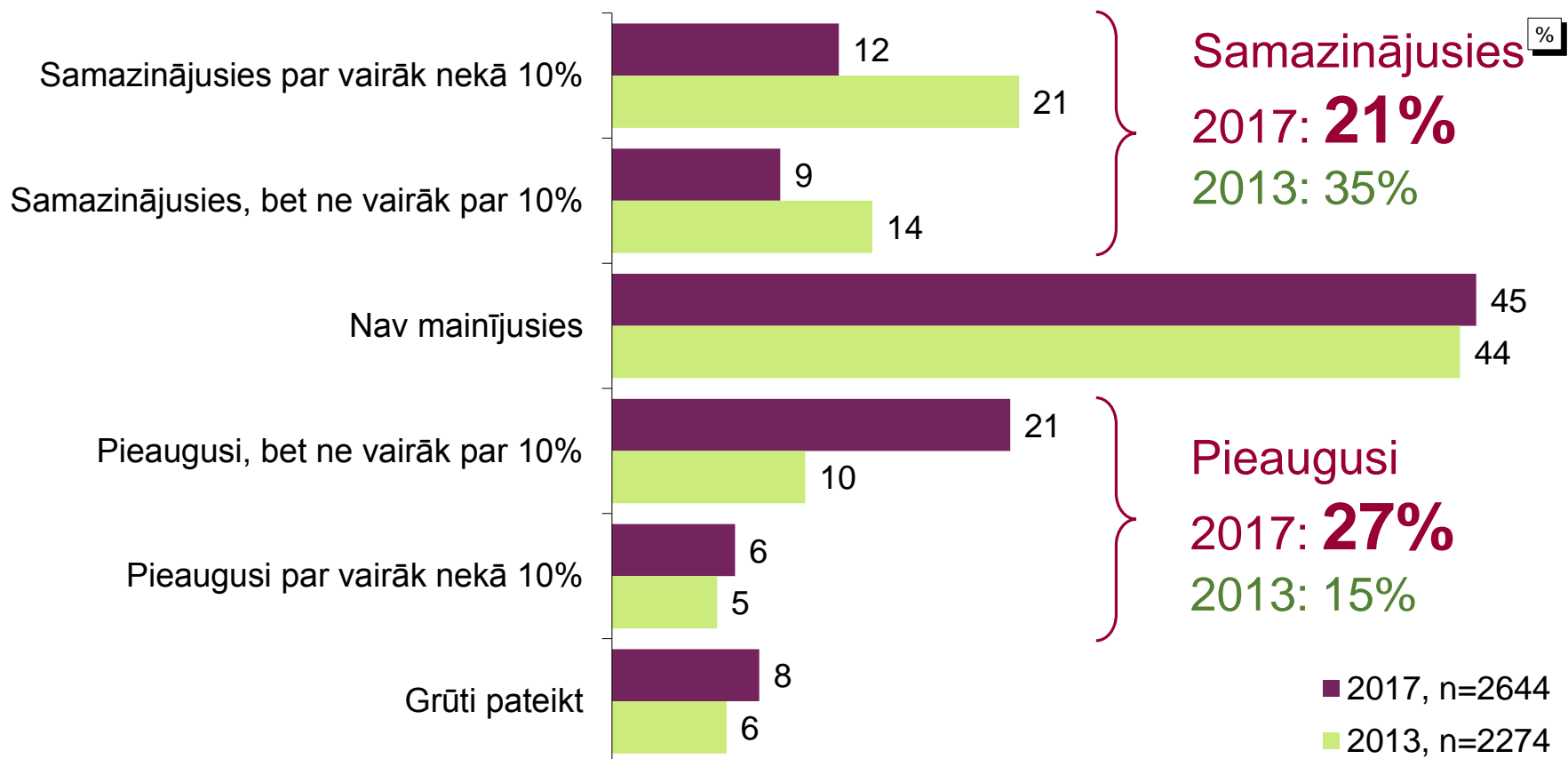

Analizējot ārsta darbu, vairākām atziņām pievērsām uzmanību:

- vidēji viens ārsts kontaktējas ar 66.5 pacientiem nedēļā. Tas ir mazāk nekā 2013. gadā (73.2);
- vidēji viens Latvijas ārsts strādā 1.92 darba vietās (2013. gadā – 1.93). Trīs un vairāk darba vietās biežāk strādā vīrieši, gados jaunākie ārsti, bet no specialitātēm – radiologi, traumatologi, ortopēdi, ginekologi, dzemdību speciālisti, neirologi;
- vidēji viens Latvijas ārsts gūst ienākumus no ārstnieciskās darbības 1.71 darba vietās (2013. gadā – 1.73).

Ienākumu izmaiņas pēdējā gada laikā

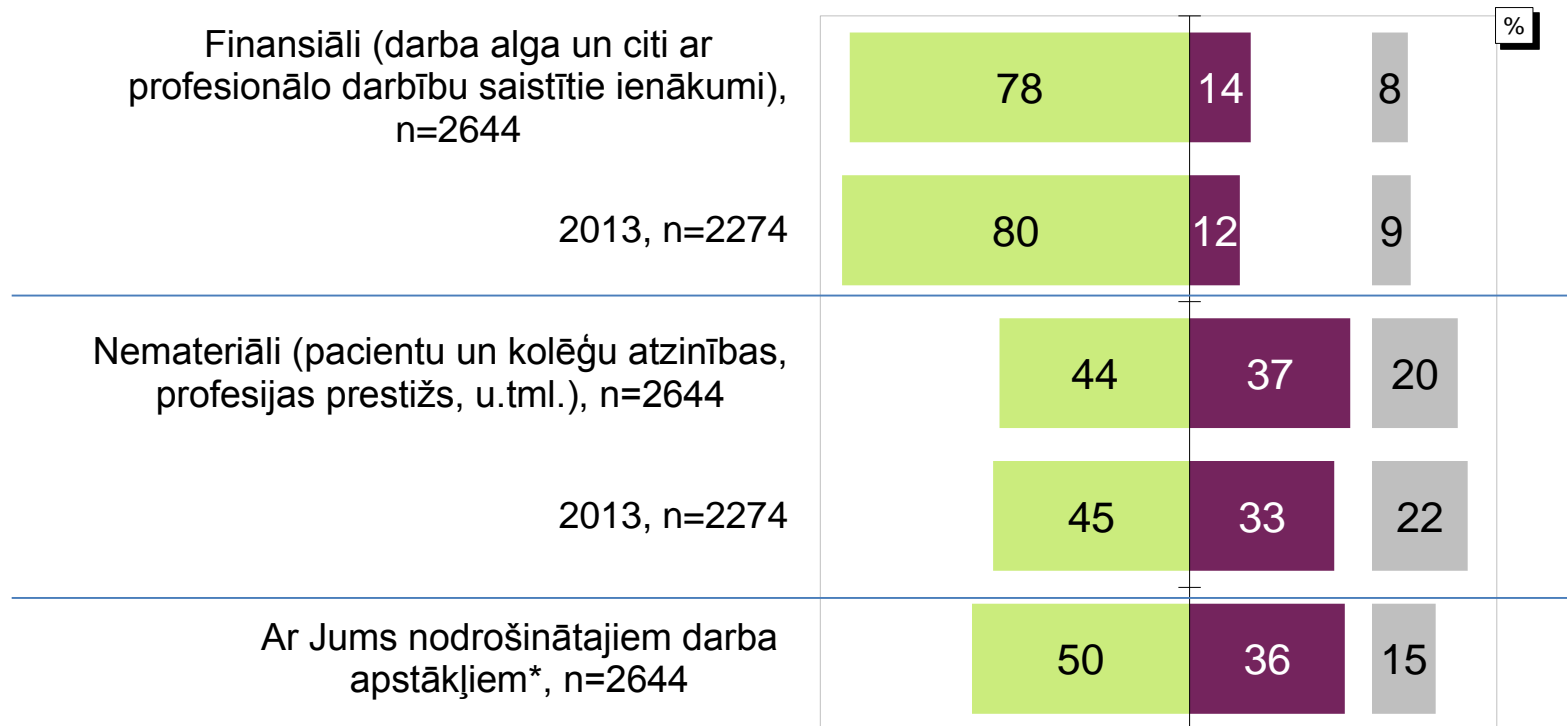
Nemot vērā visus tos ienākumus, ko dod Jūsu darbība ārstniecībā, kā šī summa ir mainījusies pēdējā gada laikā?

Pienācīgs atalgojums

Kā Jūs novērtētu, vai Jūsu darbs ārstniecības jomā tiek pienācīgi novērtēts?

■ Netiek pienācīgi novērtēts
 ■ Tiek pienācīgi novērtēts
 ■ Grūti pateikt

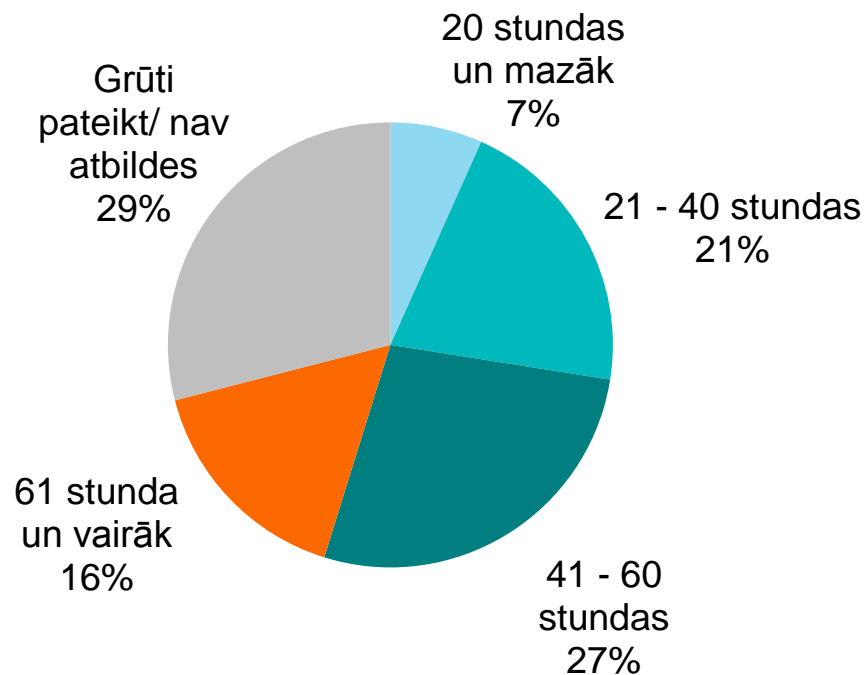
Bāze: visi respondenti, skat. «n=» grafikā

* Atbilžu variants 2013. gadā respondentiem netika piedāvāts

Kopējās darba stundas (pacienti + admin. darbs)

Vidēji cik stundas nedēļā Jūs esat tiešā kontaktā ar pacientiem? Ja Jūs strādājat vairākās darba vietās, lūdzu, saskaitiet kontaktstundas visās darba vietās.

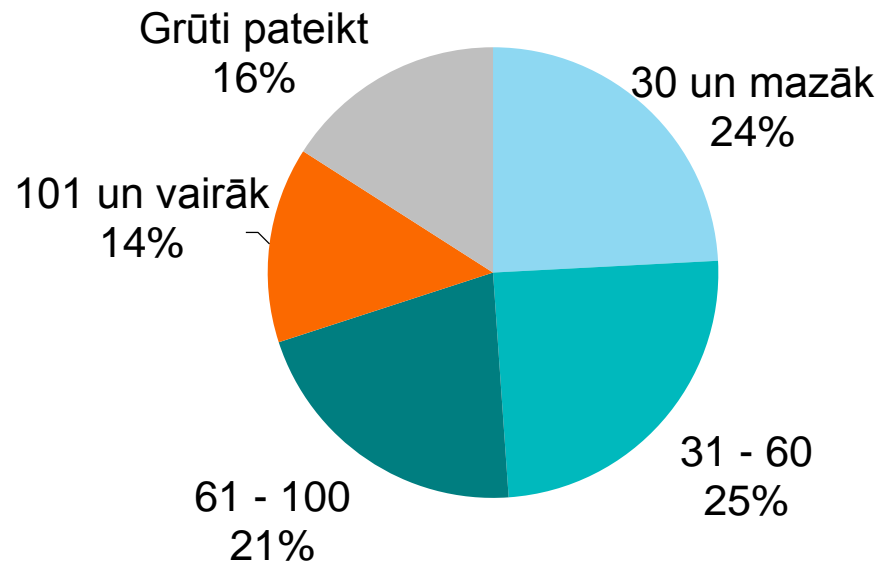
Cik stundas nedēļā Jūs vidēji veltāt ar ārstniecību tieši vai netieši saistītu dažāda veida dokumentu, atskaišu aizpildīšanai un administratīvajam darbam?

Vidējais kopējo darba stundu skaits nedēļā – **47.51**.
Šis rādītājs ir pieaudzis, jo 2013. gadā tās bija **46.86** stundas

Pacientu skaits nedēļā

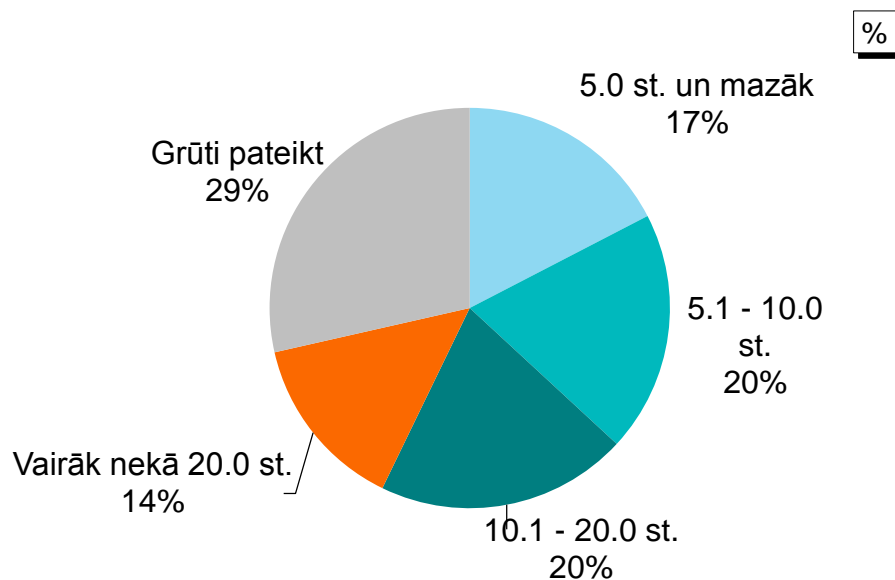
Ar cik pacientiem Jums vidēji nedēļā iznāk kontaktēties?

Vidēji viens ārsts kontaktējas ar **66.5** pacientiem nedēļā.
Tas ir mazāk nekā 2013. gadā (73.2)

Birokrātiskā un administratīvā darba stundas

Cik stundas nedēļā Jūs vidēji veltāt ar ārstniecību tieši vai netieši saistītu dažāda veida dokumentu, atskaišu aizpildīšanai un administratīvajam darbam?

Vidēji viens ārsts dokumentu, atskaišu aizpildīšanai un administratīvajam darbam velta **15.49** stundas nedēļā. Šis rādītājs ir pieaudzis (2013. gadā **13.31**)

Vidēji viens ārsts dokumentu, atskaišu aizpildīšanai un administratīvajam darbam velta 15.49 stundas nedēļā. Šis rādītājs ir pieaudzis (2013. gadā 13.31).

Tātad— pēdējo četru gadu laikā birokrātiskā darba apjoms ir pieaudzis par divām stundām, 18 minūtēm nedēļā jeb par 16.4%.

**Gadā vidēji ārsts papīriem tērē 807.69 stundas
Vidēji gadā ārsts papīriem un birokrātijai patērē
par 113.67 stundām vairāk nekā 2013. gadā.**

**Paldies par to Guntim Belēvičam un Andai Čakšai—
medicīna pārvērsta par papīru smērēšanu.**

Vai mūsu mērķis ir likt ārstam vēl nodarboties ar analīzi–maksā pacients nodokļus vai nemaksā?

Pieņemsim, ka viņš to uzzina 3 minūtēs.

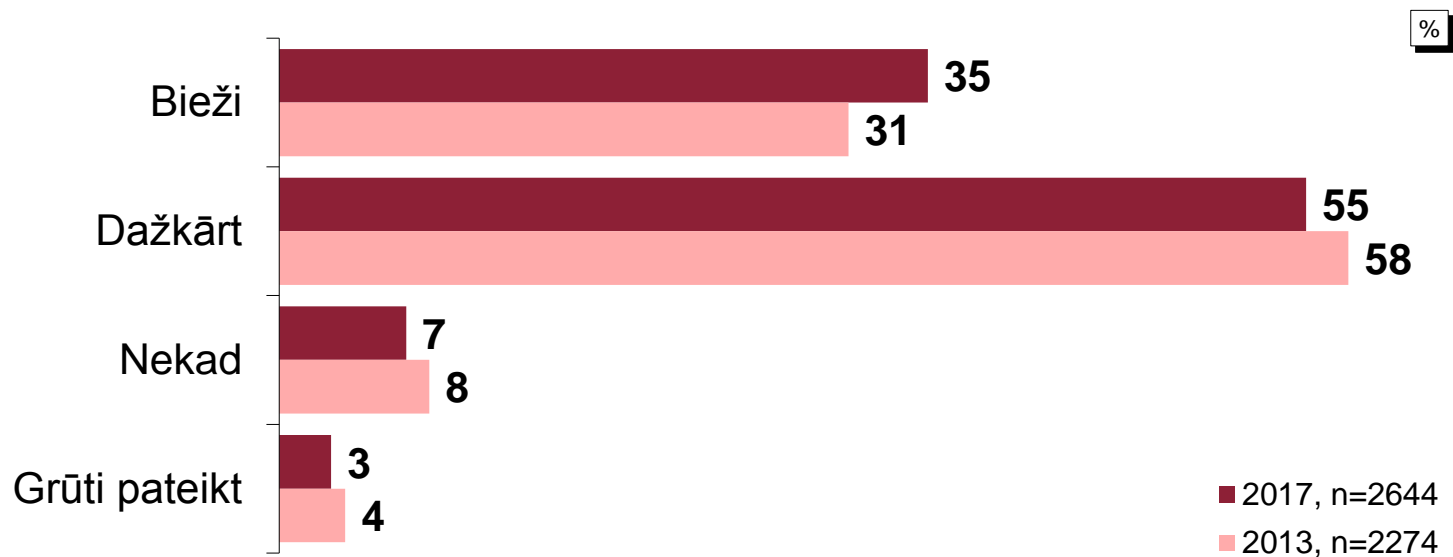
Atgādināšu vidēji ārsts kontaktē ar 66.5 pacientiem nedēļā

Kolēģis tikai šai funkcijai tērēs 173.375 stundas gadā

“Izdegšana” darbā

Dažkārt saistībā ar ārstu profesionālo darbību tiek runāts par „izdegšanu” – t.i., fiziskās un emocionālās pašsajūtas pasliktināšanos, ieinteresētības zaudēšanu par savu darbu, ciniskas attieksmes parādīšanos, personīgu sasniegumu sajūtas trūkums. Kā ir ar Jums, cik bieži Jūs sastopaties ar šādām „izdegšanas” sajūtām?

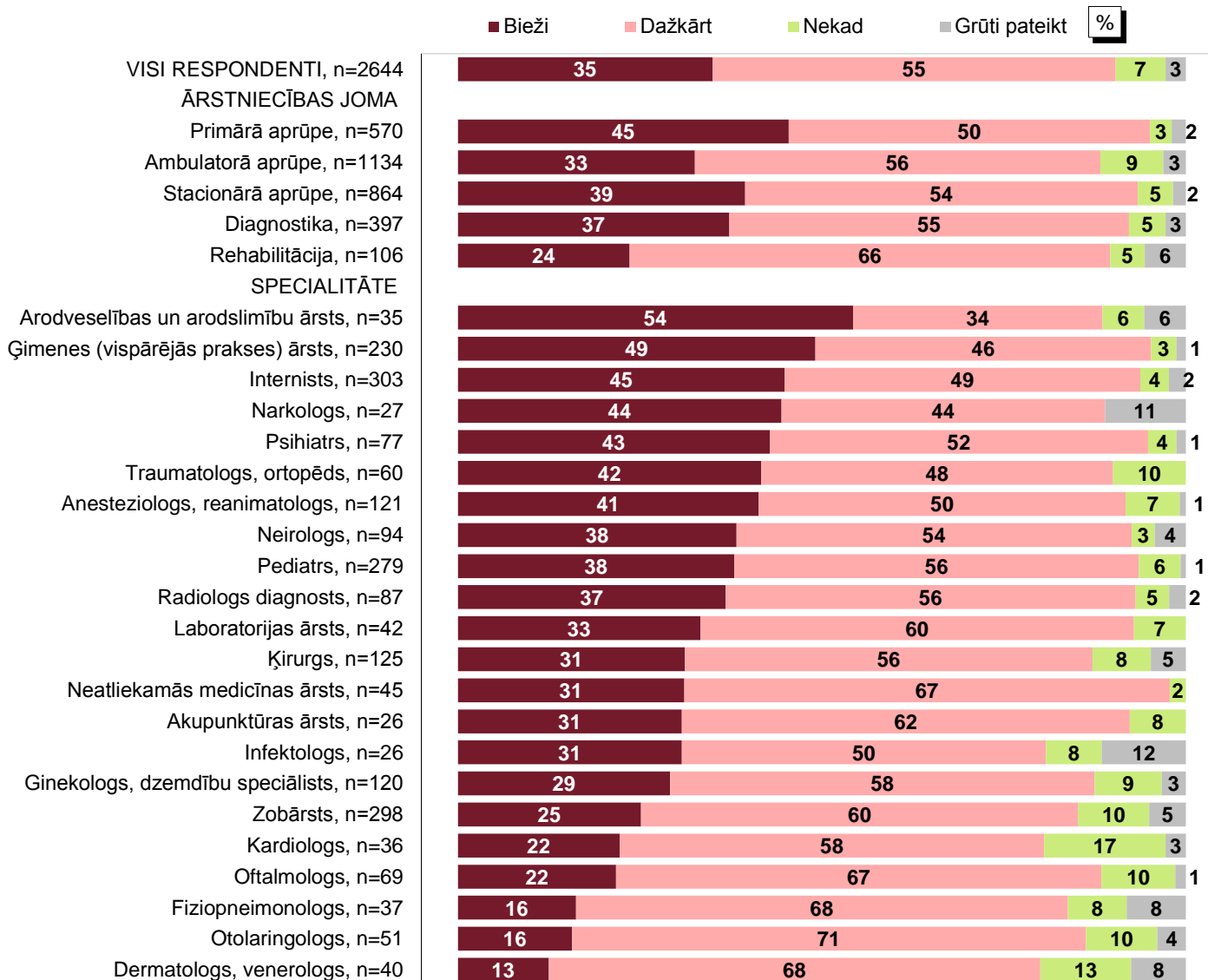

Bāze: visi respondenti, skat. «n=» grafikā

“Izdegšana” darbā

2. daļa

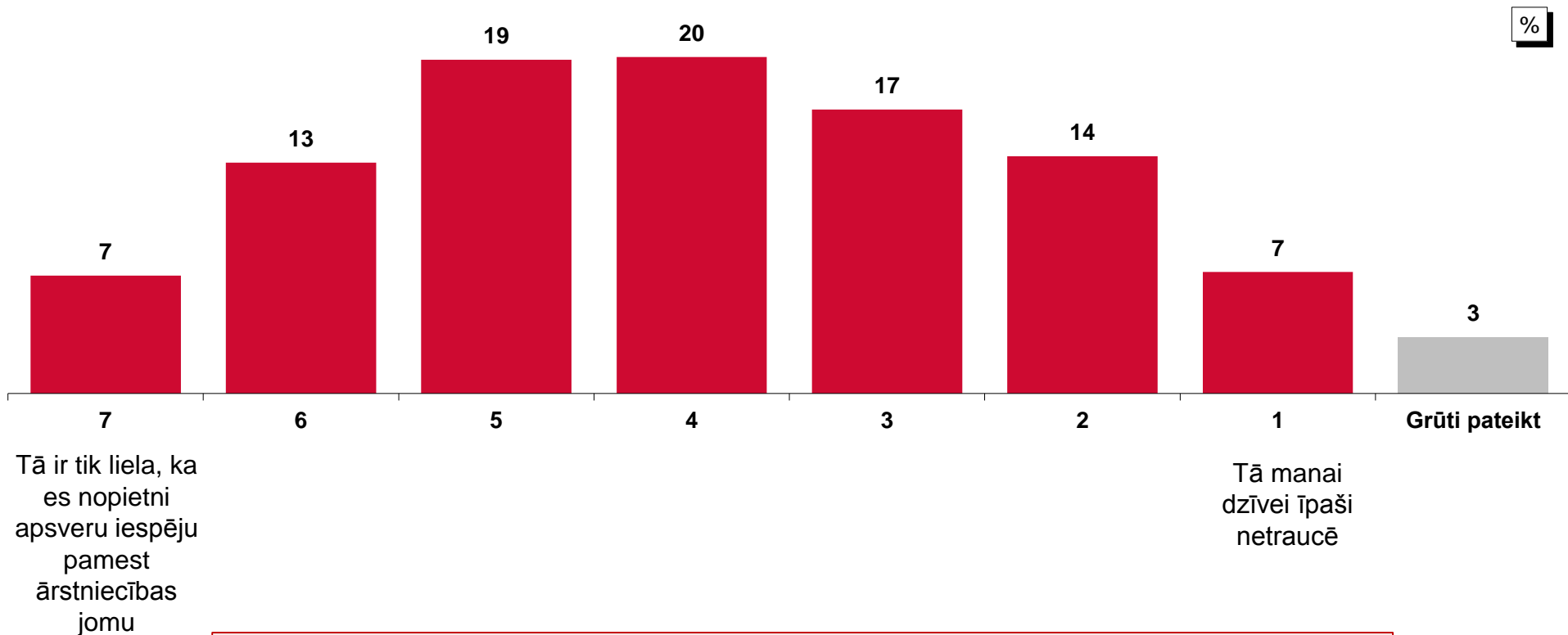
Dažkārt saistībā ar ārstu profesionālo darbību tiek runāts par „izdegšanu” – t.i., fiziskās un emocionālās pašsajūtas pasliktināšanos, ieinteresētības zaudēšanu par savu darbu, ciniskas attieksmes parādīšanos, personīgu sasniegumu sajūtas trūkums. Kā ir ar Jums, cik bieži Jūs sastopaties ar šādām „izdegšanas” sajūtām?

Bāze: respondenti attiecīgajās grupās, (skat. "n=" grafikā)

“Izdegšanas” intensitāte

Lūdzu, novērtējiet septiņu punktu skalā, cik spēcīga ir Jūsu profesionālā „izdegšana”!

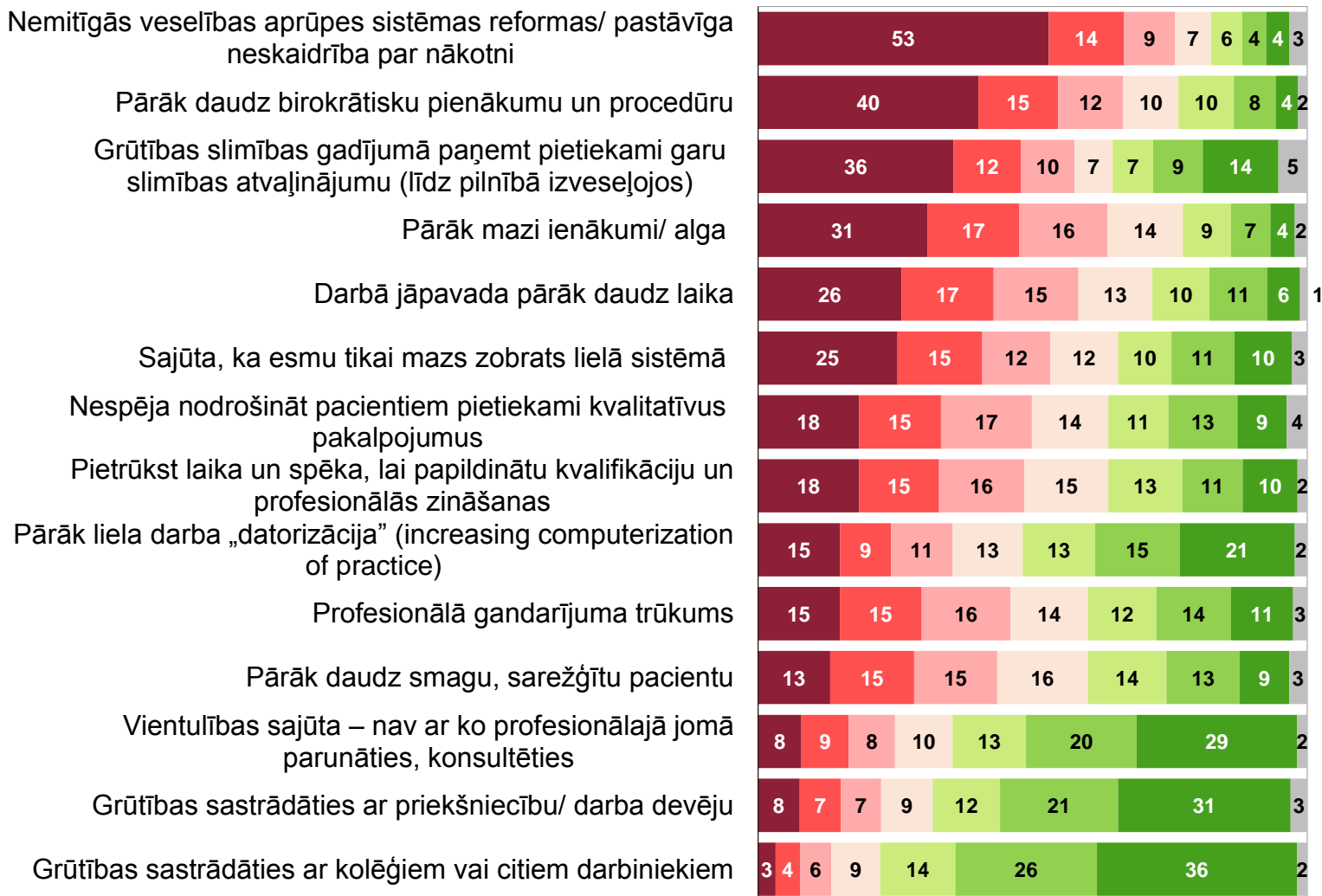
Vidējais vērtējums 7 punktu skalā – **4.02**.

Izdegšanas rādītājs ir pieaudzis, salīdzinot ar 2013. gadu (**3.76**)

“Izdegšanas” cēloņi

Lūdzu, novērtējiet septiņu punktu skalā, cik nozīmīgs katrs no šiem faktoriem ir Jūsu profesionālās „izdegšanas” veicināšanā!

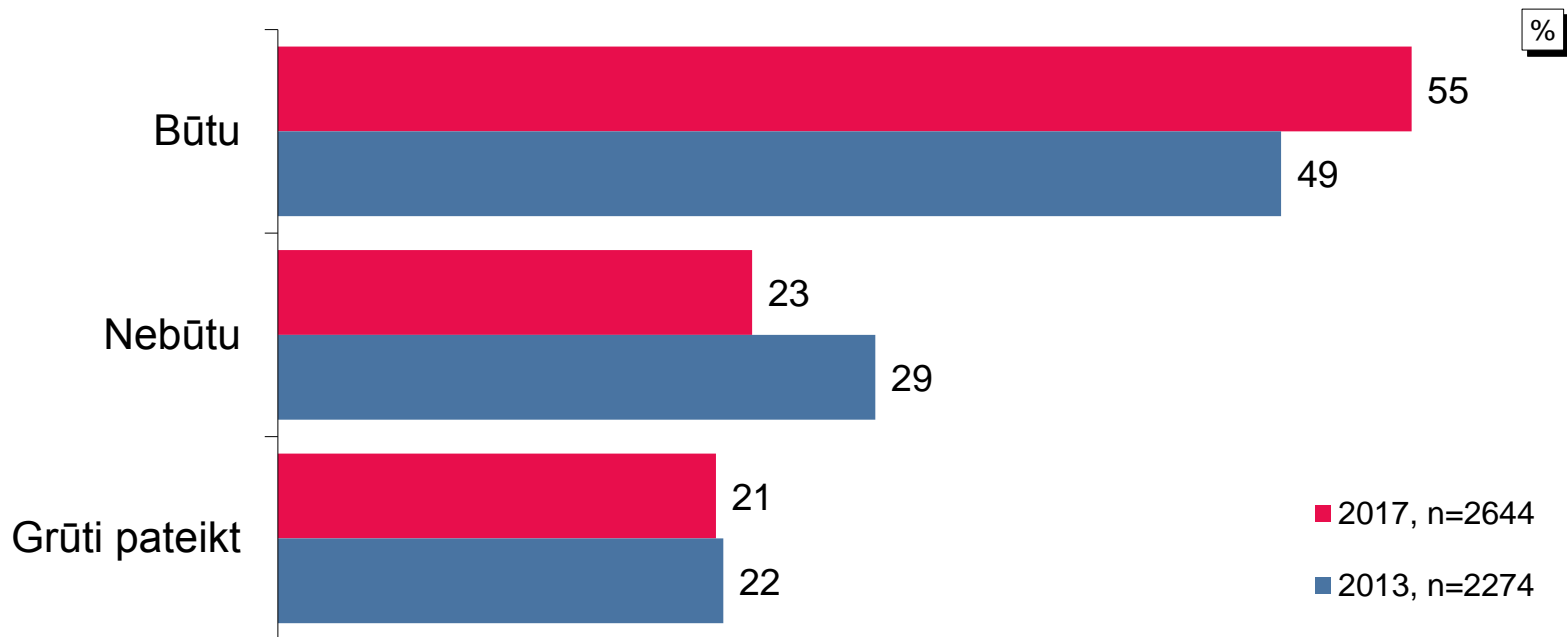
■ 7 - ļoti nozīmīgs ■ 6 ■ 5 ■ 4 ■ 3 ■ 2 ■ 1- nemaz nav nozīmīgs ■ Grūti pateikt %

Bāze: respondenti, kuri sastopas ar "izdegšanas" sajūtu, n=2389
 Dati ranžēti pēc atbildes "7 – ļoti nozīmīgs" vērtībām

Pieejamie pakalpojumi un nodokļu nomaksa

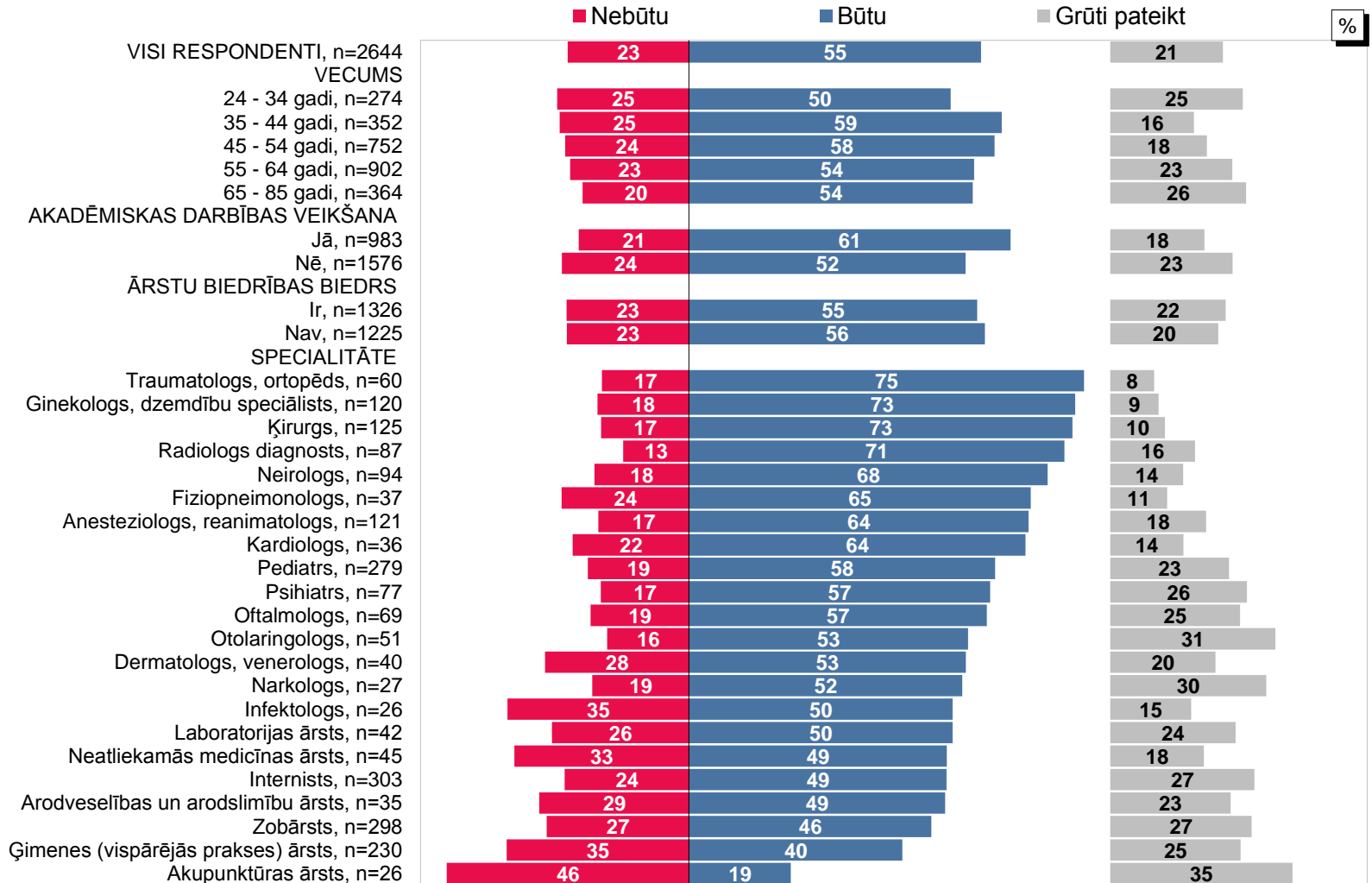
Vai, Jūsaprāt, valsts apmaksāto veselības aprūpes pakalpojumu sniegšana iedzīvotājiem būtu jāsaista ar konkrēto pacientu nodokļu nomaksu?

Bāze: skat. grafikā

Pieejamie pakalpojumi un nodokļu nomaksa

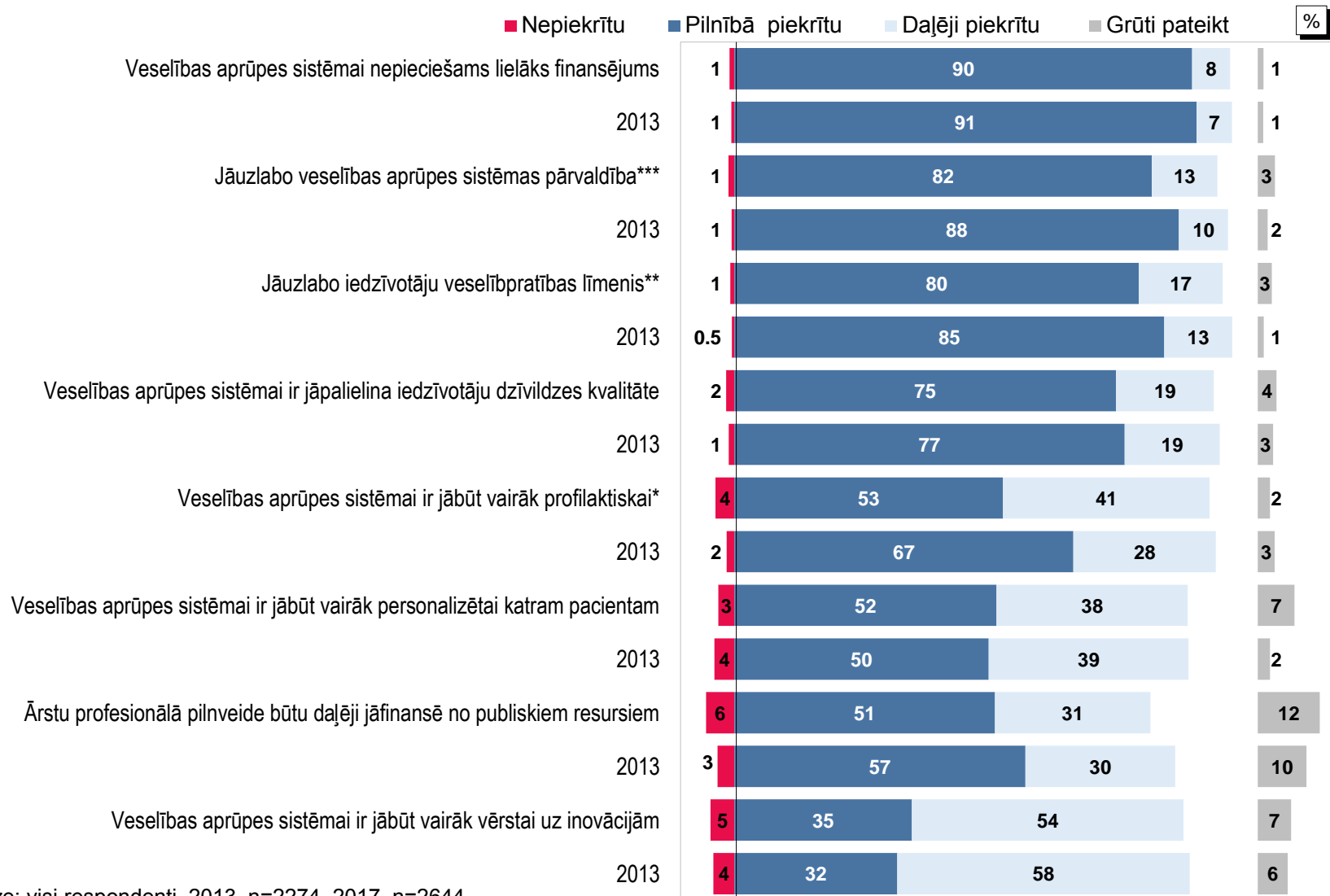
Vai, Jūsaprāt, valsts apmaksāto veselības aprūpes pakalpojumu sniegšana iedzīvotājiem būtu jāsaista ar konkrēto pacientu nodokļu nomaksu?

Bāze: respondenti attiecīgajās grupās, (skat. "n=" grafikā)

Veselības sistēma nākotnē

Domājot par veselības aprūpes sistēmas tālāku attīstību Latvijā, kurām no sekojošām tēzēm Jūs piekrītat?

Bāze: visi respondenti, 2013, n=2274, 2017, n=2644

* 2013. gadā - Veselības aprūpes sistēmai ir jābūt vairāk preventīvai slimību novēršanā

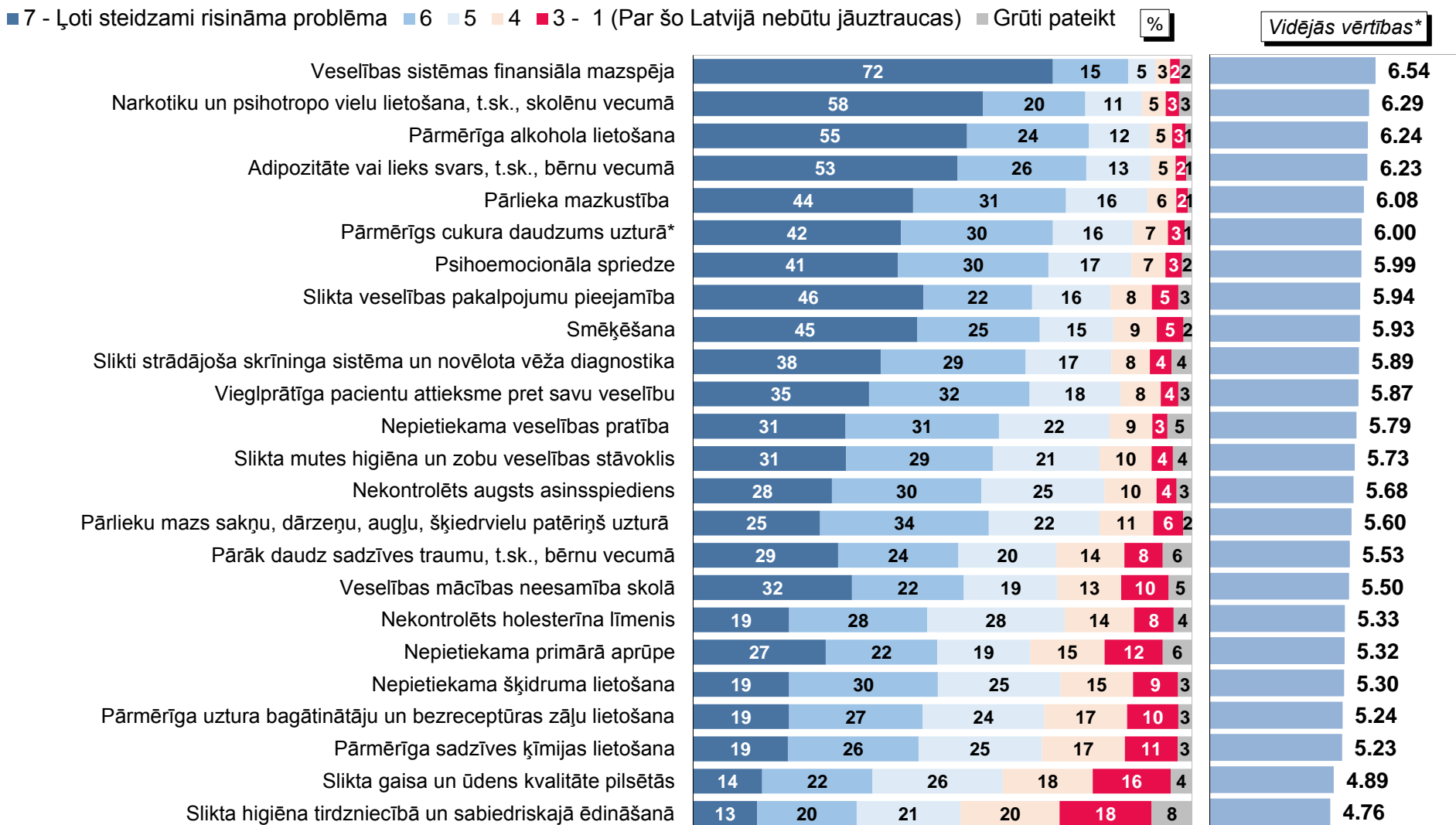
** 2013. gadā - Jāuzlabo iedzīvotāju veselības izglītības līmenis

*** 2013. gadā - Jāuzlabo aprūpes sistēmas sakārtošana un menedžments

Dati ranžēti pēc atbildes "Pilnībā piekrītu" vērtībām 2017. gadā

Akūtākās sabiedrības veselības problēmas

Runājot par visas sabiedrības veselību Latvijā, lūdzu, septiņu punktu skalā novērtējiet, cik steidzami risināma problēma, Jūsaprāt, ir katrs no šiem faktoriem/ jautājumiem?

Bāze: visi respondenti, n=2644
 Dati ranžēti pēc vidējām vērtībām

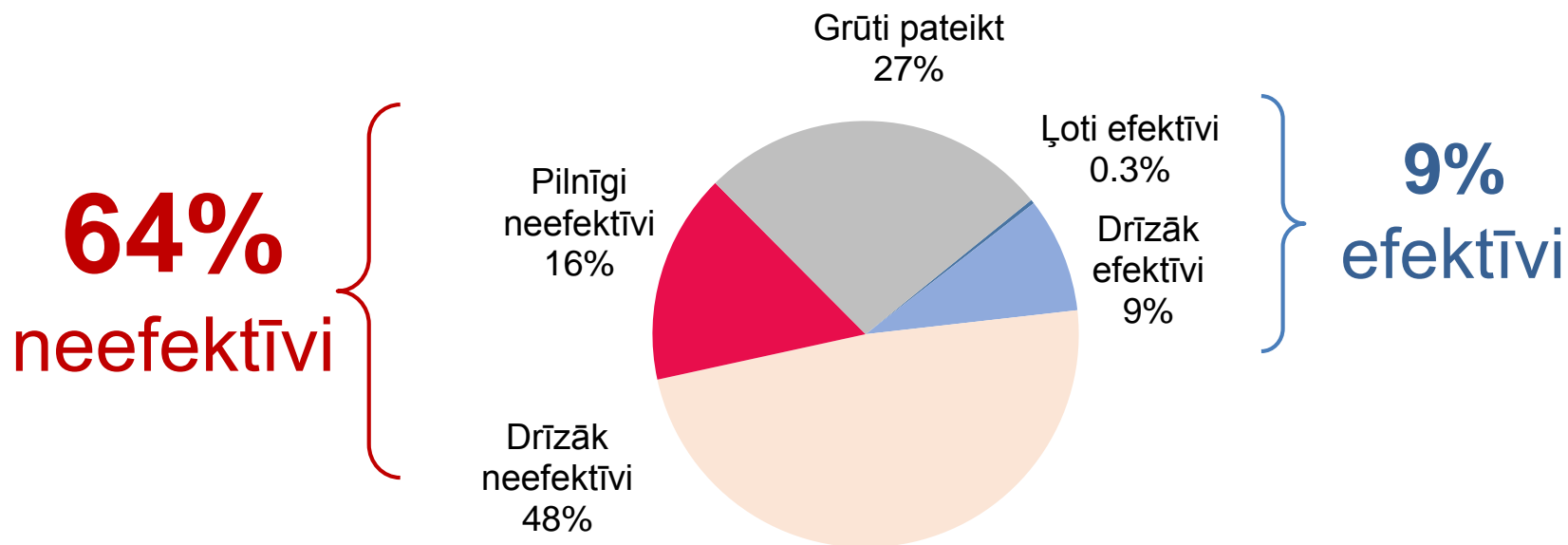
*Vidējais vērtējums skalā no 1 (par šo Latvijā nebūtu jāuztraucas) līdz 7 (ļoti steidzami risināma problēma)

Bāze: respondenti, kuri ir snieguši konkrētu vērtējumu

ES struktūrfondu izmantojums pašvaldībās

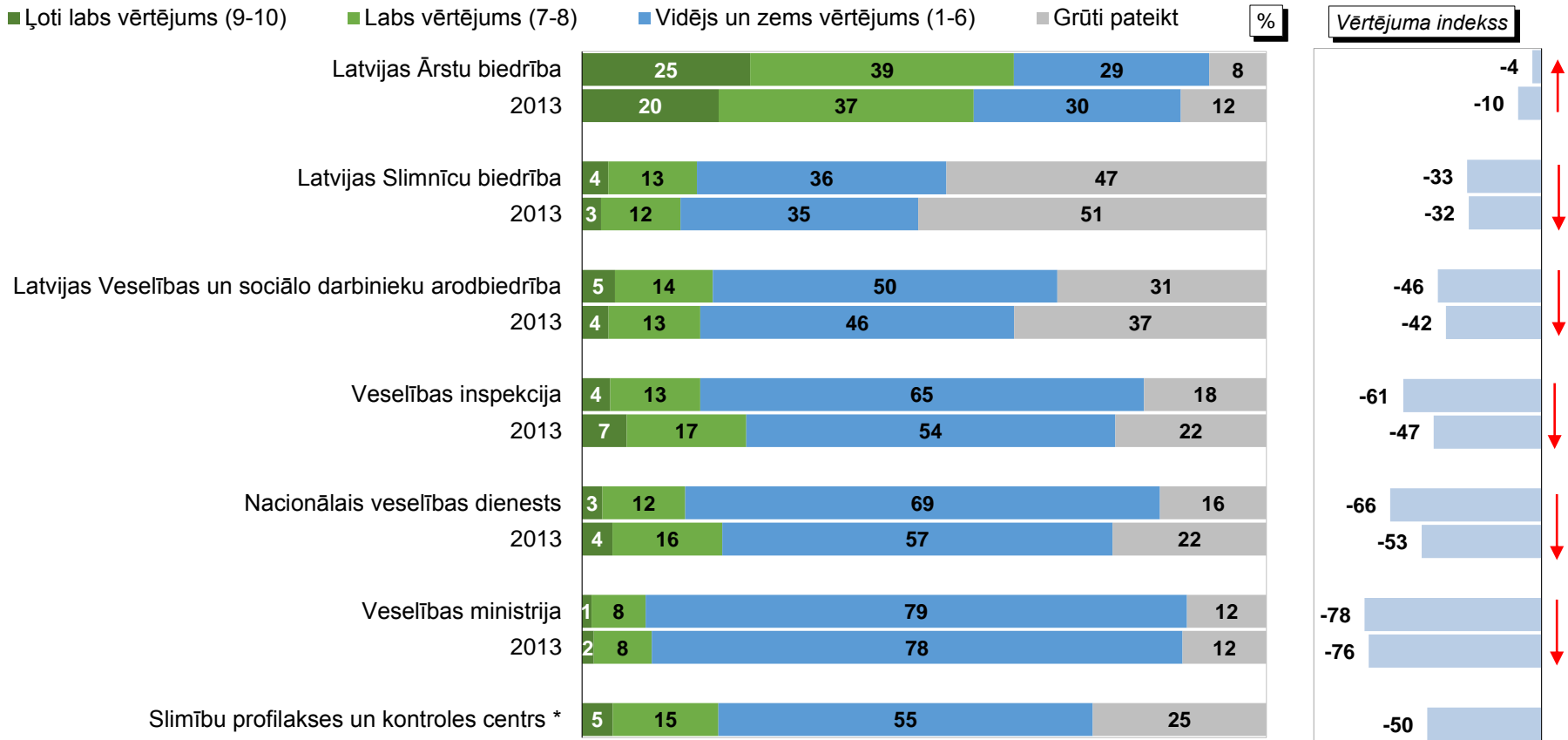
Veselības ministrija ES struktūrfondu līdzekļus ir deleģējusi pašvaldībām. Domājot par to izmantošanu sabiedrības veselības uzlabošanai, cik efektīvi, Jūsaprāt, pašvaldības izmantos tām piešķirtos 43 miljonus eiro (t.i., vai sabiedrības veselības uzlabošanās būs jūtama, vai nē)?

Bāze: visi respondenti, n=2644

Organizāciju darbības vērtējums

Kā Jūs vērtējat šādu organizāciju darbību?

Bāze: visi respondenti, 2013, n=2274, 2017, n=2644
 Dati ranžēti pēc indeks vērtības 2017. gadā
 * 2013. gadā netika vērtēts

Vērtējuma indekss** - (ļoti labs vērtējums (9-10)) - (vidējs un zems vērtējums (1-6))

Dažas tēzes par likumu:

- ja nu ir vēlme rakstīt apdrošināšanas koncepciju likumā, tad šajā.

Dažas tēzes par likumu:

- anotācijā ierakstīts, bet likumā neierakstīts finansējums ir tikpat efektīgs kā suņa aste mājas sargāšanā

Dažas tēzes par likumu:

- rakstīt veselības nozares likumā finansējumu procentos no IKP ir tikpat efektīgi kā Zinātnes likumā un Aizsardzības likumā
- vienmēr nozares finansējumu nosaka Budžeta likums

Bet es tik un tā būšu priecīgs par šo ierakstu, jo vienmēr varēs valdību un Saeimu kacināt par šo jautājumu

Dažas tēzes par likumu:

- pārvērst medicīnu par **IENĒMUMU DIENESTU** var tikai tad, ja medicīnā iegulda tik daudz naudas kā nejdzīgās VID ēkas būvē

Dažas tēzes par likumu:

- **sistēma: divi grozi nestrādās NEKAD.** Nevajag lolot ilūzijas, nevienam uz zemeslodes to ieviest nav izdevies

Dažas tēzes par likumu:

- jaunais Veselības finansēšanas likumam būtu jau iepriekš jādod kāds cēlāks nosaukums, piemēram ČAKŠAS BĒDA vai ZZS SKUJU TAKA

PALDIES PAR UZMANĪBU !